

College van B&W

Datum	10 september 2024
Zaaknummer	2005105
Afdeling	Programma's en Projecten 5.1.2e
Portefeuillehouder	5.1.2e
Onderwerp	Aanwijzen asielopvanglocatie

Besluit

1. 5.1.2e als opvanglocatie aan te wijzen voor asielzoekers voor in ieder geval de capaciteitsraming van de Spreidingswet (211) en de jongeren van de Paasberg (65).
2. Fase 3 uit het afwegingskader visie 'Een thuis in de gemeente Lochem voor nieuwkomers', op te starten.

Inleiding

In de visie 'Een thuis in de gemeente Lochem voor nieuwkomers' gaat het over een maatschappelijke opgave ten aanzien van een veilig thuis bieden aan nieuwkomers. Om aan de maatschappelijke opgave te voldoen, is het nodig (een) locatie(s) aan te wijzen waar asielopvang gerealiseerd kan worden. U bent eerder geïnformeerd over de planning van de provincie en het moment dat u de bijdrage van de gemeente Lochem dient aan te leveren, namelijk uiterlijk 1 september 2024. De planning van de provincie vloeit voort uit de Spreidingswet.

U gaf de organisatie op 11 juni 2024 opdracht om aan de hand van het afwegingskader uit de visie locaties in beeld te brengen. Op 27 augustus 2024 besloot u de voorkeur uit te spreken voor scenario 3, het opvangen van asielzoekers op één opvanglocatie. Binnen dit scenario sprak u daarbij de voorkeur uit asielzoekers op te vangen aan de 5.1.2e te Lochem. Tevens besloot u eerst advies bij de gemeenteraad op te halen aan een adviserende tafel, alvorens u een locatie definitief aanwijst en dit kenbaar maakt bij de provincie.

U vroeg de gemeenteraad op 9 september 2024: 'Welk advies geeft u ons ten aanzien van het voorkeursscenario 3, inhoudend asielzoekers op te vangen op één locatie, de 5.1.2e te Lochem, in ieder geval conform taakstelling van de Spreidingswet?' De politieke partijen hebben ieder hun advies gegeven.

Beoogd maatschappelijk effect

Het uiteindelijke maatschappelijke effect dat wordt beoogd is (een) locatie(s) aan te wijzen waar Lochem net als andere gemeenten in de regio haar maatschappelijke en wettelijke verantwoordelijkheid om asielzoekers op te vangen kan nemen. Als gemeente dragen we daaraan bij door humane en passende opvangplekken te realiseren, dan wel te faciliteren.

Argumenten

1.1 U heeft een wettelijke opgave en wettelijke bevoegdheden.

Volgens de capaciteitsraming van de Spreidingswet dient u in ieder geval 211 asielzoekers op te vangen. De Spreidingswet legt de bevoegdheid voor het aanwijzen van een opvanglocatie bij het college neer. De aangewezen locatie dient 1 juli 2025 in gebruik te zijn.

U ziet het als uw maatschappelijke opgave asielzoekers op te vangen, ook wanneer de Spreidingswet niet (meer) geldt.

1.2 U vroeg de gemeenteraad om advies.

U vroeg de gemeenteraad om advies ten aanzien van uw voorkeur. Op 9 september 2024 zat u aan de adviserende tafel van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft geen éénduidig of een advies over de locatie bij meerderheid gegeven, waardoor u geen besluit kunt nemen gebaseerd op een raadsuitspraak

. Wel kunt u gebruik maken van door elke fractie gegeven advies. Een deel van die adviezen kunt u nu gebruiken bij het nader uitwerken van het maken afspraken over uw voorkeurslocatie.

1.3 U sprak al eerder uw voorkeur uit voor deze opvanglocatie.

U besloot op 27 augustus 2024 uw voorkeur voor één opvanglocatie van asielzoekers uit te spreken. Uw voorkeur was en is om de 5.1.2e te Lochem aan te wijzen als opvanglocatie voor 211 asielzoekers en de 65 jongeren van de Paasberg.

Het opvangen van asielzoekers op één opvanglocatie achtte u het meest optimale, omdat:

- Begeleiding, toezicht, gezondheidszorg en onderwijs kunnen efficiënter geregeld worden voor asielzoekers op één opvanglocatie. De druk op voorzieningen (onderwijs, gezondheidszorg) is daardoor beperkt, of specifiek te organiseren voor deze doelgroep (bijvoorbeeld door het COA zelf).
- Wanneer focus op één locatie komt te liggen kan snelheid gemaakt worden. Meer locaties realiseren vraagt meer focus en inspanning.
- Het opvangen van asielzoekers in of nabij een grotere kern heeft als voordeel dat hier voorzieningen zoals winkels, (sport)verenigingen en publiek vervoer aanwezig zijn. Dit bevordert integratie en deelname aan de samenleving.
- Er zijn geen subsidies beschikbaar ten behoeve van gemeentes die het realiseren van opvanglocaties voor asielzoekers financieren. U bekostigt het realiseren van de locaties derhalve zelf.
- Door nu te focussen op één locatie belast u bijvoorbeeld eenmalig uw ambtelijke capaciteit die nodig is voor procedures, bouwrijp maken van gronden, communicatie, participatie, etc.
- De 5.1.2e is een bestaande locatie met toegangswegen, nutsvoorzieningen en panden. De bestemming is passend bij (een deel van) het doel.
- U hoeft de locatie niet zelf te verwerven, te realiseren en te exploiteren. Er zijn twee partijen bereid tot (ver)koop.

2.1 U heeft de visie, waaronder het afwegingskader, vastgesteld in het college.

De gemeenteraad heeft besloten de (aangescherpte) visie niet te bespreken in haar vergadering van 9 september 2024 maar deze voor een vervolgtafel op 23 september te agenderen. U heeft eerder aangegeven ook een besluit te nemen in de week van 9 september als de visie nog niet vastgesteld is door de gemeenteraad. Op basis van de door u als college vastgestelde visie zal nu fase drie van startgaan. Dit is de fase waarin gewerkt wordt met een plan van aanpak dat toewerkt naar realisatie van de locatie. Dit plan kent een aantal onderdelen, waaronder ruimtelijke procedures, communicatie- en participatieplanning, betrokkenenparticipatie, een risicoanalyse en het overeenkomen van een bestuursovereenkomst. In het plan van aanpak doorloopt u het proces. Daarmee is realisatie nog niet een feit maar wordt wel uitvoering gegeven aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid die u wenst te nemen na zorgvuldige participatie en met achtneming van bestuurlijke-, financiële- en veiligheidsaspecten. Aspecten die ook de raadsfracties en klankbordgroep belangrijk vinden.

2.2 De gemeenteraadsfracties hebben u adviezen meegegeven die u kunt afwegen in de derde fase.

De gemeenteraad gaf u geen eenduidig advies, maar de fracties gaven u wel adviezen mee die meegewogen kunnen worden in de derde fase. Bijvoorbeeld m.b.t de risicoanalyse die nu uitgevoerd wordt, financiële afspraken met het COA, vermaatschappelijking van het terrein, omgevingsprocedures en te maken afspraken over aantallen en duur.

2.3 U voert de motie 'Gezamenlijke bestuursovereenkomst' (4 maart 2024) uit

In fase 3 bent u in gesprek met andere partijen, waaronder het COA. Want, in fase 3 werkt u naar realisatie toe. En voordat er gerealiseerd kan worden, dient een bestuursovereenkomst gesloten te worden. De raad vraagt u in de motie een aantal zaken:

- De raad gaf u opdracht de risicoanalyse uit te voeren voor 300 en 65 asielzoekers;
- De raad vroeg u de aanbevelingen van de risicoanalyse leidend te laten zijn voor het sluiten van de bestuursovereenkomst. De aanbevelingen van de risicoanalyse kunt u overeenkomen met het COA in de bestuursovereenkomst. U gaat deze bestuursovereenkomst aan nadat de resultaten van de analyse bekend zijn.
- Op te nemen in de bestuursovereenkomst; 1) het aantal personen dat opgevangen wordt, 2) afspraken rondom eventuele overlast voor de buurt, 3) voorwaarden omtrent sociale veiligheid, 4) afspraken rondom onderwijs, verkeersveiligheid, gezondheidszorg en toezicht op de locatie en 5) afspraken over kosten die zijn ontstaan.

In het proces van fase 3 zoekt u al deze randvoorwaarden uit, waar u vervolgens afspraken over kunt maken met het COA en samenwerkingspartners.

2.4 U ontvangt een plan van aanpak realisatie en u informeert de gemeenteraad met een startnotitie
Onderdeel van fase 3 is het ontwikkelen van een plan van aanpak tot een realisatie. Dit ontwikkelt u omdat u regie wilt op het proces houden en u wilt omwonenden en de raad goed informeren. U krijgt daarom een plan van aanpak. Een aantal onderdelen dat behoort tot dit proces, is al gestart. De raad riep daartoe op (omgevingsanalyse en **risicoanalyse dra a**). In het plan van aanpak zal voor u helder worden hoe het proces eruit ziet en op welke momenten besluiten van u wordt gevraagd. Dit zijn momenten waarop u nog kunt bijsturen en die mogelijk van invloed kunnen zijn op eerder genomen besluiten. U informeert de raad met een startnotitie waar u het plan van aanpak bijvoegt.

Risico's en kanttekeningen

1.1 De gemeenteraad sprak geen duidelijk advies uit, maar adviseert uw voorkeur ook niet

De raad adviseert u anders dan uw voorkeur. De raad gaf u geen eenduidig advies en riep u op om meer tijd te nemen. Wel heeft u adviezen gehoord die van toepassing zijn in fase 3. Deze adviezen kunt u meenemen.

1.2 U wijst een locatie aan, maar u heeft nog geen afspraken over realisatie gemaakt

U wijst een locatie aan, dit betekent dat u de realisatie van een asielzoekerscentrum op deze locatie gaat voorbereiden. Het is mogelijk dat u gaandeweg het proces tegen zaken aanloopt waardoor u uw besluit wilt of moet herzien. Of de locatie daadwerkelijk tot asielzoekerscentrum wordt gerealiseerd hangt af van een aantal factoren. Waaronder ruimtelijke procedures en bestuurlijke afspraken met het COA.

1.3 Realisatie en haalbaarheid staat onder druk

In januari 2024 maakte u aan de raad en samenleving bekend dat het COA een asielzoekerscentrum wil realiseren aan de **5.1.2e**. Tot aan het zomerreces was het realiseren voor 1 juli 2025 haalbaar. De haalbaarheid staat inmiddels onder druk omdat we verder in de tijd zijn en besluitvorming een langere tijd op zich heeft laten wachten. Of het voor het COA mogelijk is om 211 + 65 plekken te realiseren voor 1 juli 2025 is ook mede afhankelijk van ruimtelijke procedures.

1.4 Het politieke bestuurlijke afbreukrisico is hoog

In januari 2024 kondigde u aan dat er twee partijen zijn die het terrein willen (ver)kopen. Dit was voor u een mogelijkheid om te voldoen aan uw maatschappelijke opgave. De Spreidingswet gold op dat moment nog niet, maar er lag wel een motie uit oktober 2021 van de gemeenteraad. Deze motie heet 'opvang, wat kan wel'. De gemeenteraad vroeg u op zoek te gaan naar locaties voor het opvangen van asielzoekers. De zoektocht naar aanleiding van deze motie leverde geen resultaten op. Het aanbod van het COA en VIGO groep was een mogelijkheid om te voldoen aan de vraag van de gemeenteraad. En de gemeenteraad vroeg u eerst met een visie te komen. **Daarom gaf u de organisatie opdracht gegeven middels het afwegingskader van de visie 'een thuis in de gemeente Lochem voor nieuwkomers' op zoek te gaan naar potentiële locatie.** Uit de afwegingen blijkt dat de **5.1.2e** als locatie uitvoerbaar lijkt.

De klankbordgroep en omwonenden spreken zich uit tegen het proces en bestuurlijke keuzes voor opvang op deze locatie. Zij hebben geen vertrouwen in u als bestuur. Dit maakt samenwerken in de toekomst en verdere planvorming ingewikkeld. Echter, we verwachten dat dat bij elke te realiseren locatie het geval zal zijn.

2.1 Het voorbereiden van een plan van aanpak kost tijd

We stellen een plan van aanpak voor u op. U kunt deze vaststellen, zodat ook voor u helder is hoe het proces eruit ziet. Het plan van aanpak vraagt grote zorgvuldigheid. In dit proces heeft betrokkenenparticipatie een belangrijke plek in het proces. Dit proces dienen we goed uit te lijnen en af te stemmen met samenwerkingspartners waaronder het COA. Na vaststelling van het plan van aanpak bespreken we deze ook met de klankbordgroep **5.1.2e**. Dit sluit aan bij uit de fracties ontvangen adviezen.

2.2 De raad voelt zich betrokken bij het proces rondom realisatie van een opvanglocatie.

De gemeenteraad voelt zich betrokken, dat uit zich in hun adviezen, moties en agendering aan politieke tafels. Ook zijn ze nauw betrokken bij omwonenden van de **5.1.2e**. Wanneer u de gemeenteraad meeneemt in het proces dat u gaat doorlopen, en hen middels een startnotitie

informeert,. informeert u de gemeenteraad over de stappen die u neemt. U biedt een transparant proces aan.

Integraal

Integrale samenwerking heeft plaatsgevonden met disciplines van communicatie, sociaal domein en bestuursadvies.

Communicatie/ burgerparticipatie

Wij werken volgens een communicatieplanning. U ontvangt deze planning bij dit advies. En we bereiden een plan van aanpak voor waar betrokkenenparticipatie onderdeel van is. Deze leggen we ter besluitvorming aan u voor.

Uitvoering

Met het nemen van dit besluit, start u fase 3 op.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4